

تاریخ: ۲۹ فروردین ۱۴۰۲
پیوست: دارد

جناب آقای رضا یعقوبی بازرس محترم انجمن حسابداران خبره ایران

با درود و احترام

جنابعالی قریب به یک دهه است که از سوی مجامع عمومی اعضای **انجمن حسابداران خبره ایران** به عنوان **بازرس انجمن** انتخاب شده‌اید؛ و مؤسسه حسابرسی که در آن شریک هستید نیز در سرتاسر این سالها حسابرسی صورتهای مالی انجمن و **مؤسسه آموزش حسابداران خبره (PACT)**، را بطور همزمان بر عهده داشته است. در سرتاسر این سالها، شورایی عالی ادوار مختلف انجمن (که در ساختار حقوقی انجمن در جایگاه **هیئت مدیره** است)، در انحرافی آشکار از استانداردهای حسابداری، با تهیه و انتشار صورتهای مالی تلفیقی تحریف آمیز برای گروه کذایی انجمن (متشکل از انجمن و **PACT**) خطاب به همه استفاده کنندگان این صورتهای مالی (از جمله، اعضاء انجمن)، **خلاف واقعیت**، چنین ادعا کرده‌اند که انجمن بر **PACT کنترل** دارد؛ و بدین ترتیب، موجب گمراهی استفاده کنندگان صورتهای مالی از محتوا و واقعیت اقتصادی رابطه سرمایه گذاری انجمن و **PACT** شده‌اند.

این در حالیست که طبق مفاد اساسنامه **PACT** (که لگه ننگی در تاریخ پنجاه ساله انجمن است^۱) انجمن در بهترین حالت ممکن (بهمراه **دانشگاه صنعت نفت**) طبق اصول و رهنمودهای مقرر در استانداردهای حسابداری بر **PACT کنترل مشترک** دارد (به شرح ارزیابی انجام شده در **پیوست**)؛ و با توجه به اینکه این **مشارکت** از طریق یک شخصیت جداگانه (**PACT**) سازماندهی شده است، و طرفهای دارای کنترل **مشترک** (انجمن و دانشگاه) نیز نسبت به خالص داراییهای مشارکت از حق برخوردارند؛ طبق اصول مقرر در

۱- طی دو سال گذشته، ابتدا در قالب کتاب **انجمن حسابداران خبره ایران در آخرین دهه قرن: گفتگو با محسن قاسمی، دبیرکل انجمن طی سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰** (به کوشش علی مجد، ۱۴۰۰)، و سپس، در قالب چندین نامه سرگشاده و یادداشت در شبکه‌های اجتماعی جزئیات خیانت صورت گرفته در فرایند تأسیس **PACT** و طرح پیچیده خارج کردن آن از کنترل انجمن و تسلط محفلی بر آن را ذکر کرده‌ام؛ که طی این مدت، خصمانه‌ترین و ناجوانمردانه‌ترین واکنشها را علیه اینجانب در پی داشته‌است. هم‌اینک نیز در حال نگارش کتابی با عنوان **تغلب حساسی** هستم، که در قالب آن، جزئیات این رسوایی بزرگ (شامل، دو دهه گزارشگری مالی تحریف آمیز توسط قدیمی‌ترین انجمن حرفه‌ای حسابداران ایران) و اقداماتی که شخصاً طی یک دهه گذشته در راستای افشای آن انجام داده‌ام را بصورت یکجا و مفصل برای اطلاع اعضای انجمن و دیگر علاقه‌مندان تشریح خواهم کرد. به امید آنکه اگر در آینده افرادی درصدد جبران مافات برآمدند، بطور یکجا به سوابق موضوع دسترسی داشته باشند.

استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸) این مشارکت از نوع مشارکت خاص است، و طبق بند ۲۵ استاندارد مذکور، انجمن (به عنوان شریک خاص) باید منافع خود در این مشارکت خاص را به عنوان سرمایه گذاری شناسایی کند و حسابداری آن را طبق استاندارد حسابداری ۲۰ سرمایه گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتها خاص (تجدید نظر شده ۱۳۹۸)، با استفاده از روش ارزش ویژه انجام دهد.

شخصاً با حداکثر خوشبینی فرض میکنم که شما و همکارانتان در مؤسسه حسابرسی بهرادمشار، به دلیل عدم آشنایی کافی با مفاد استانداردهای حسابداری، گمراه شده‌اید و بر خلاف نص صریح مفاهیم نظری گزارشگری مالی^۱ شکل قانونی این رابطه سرمایه گذاری (سهم‌الشرکه ۵۱ درصدی انجمن در PACT) را بر محتوا و واقعیت اقتصادی آن ترجیح داده‌اید، و مرتکب این قصور بزرگ در ایفای مسئولیتهای خود بعنوان بازرس و حسابرس انجمن شده‌اید؛ و در سرتاسر این سالها، سهواً در قالب گزارشهای خود، صورتهای مالی تلفیقی تحریف آمیز گروه کذایی انجمن را منطبق با استانداردهای حسابداری اعلام کرده‌اید. در حالیکه طی این مدت، تمامی مجموعه‌های صورتهای مالی که با ادعای کنترل انجمن بر PACT تهیه و بصورت عمومی منتشر شده‌اند، به دلیل انحراف آشکار از استانداردهای حسابداری، از مصادیق بارز صورتهای مالی تحریف آمیز بوده‌اند، و گمراهی استفاده کنندگان صورتهای مالی (از جمله، اعضاء انجمن) از محتوا و واقعیت اقتصادی رابطه سرمایه گذاری انجمن و PACT را در پی داشته‌اند.

با توجه به مراتب فوق و جزئیات مذکور در پیوست، به جنابعالی و همکارانتان در مؤسسه حسابرسی بهرادمشار توصیه میکنم در حسابرسی صورتهای مالی انجمن برای سال مالی منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۲، درصد جبران مافات بر آید و از شورایعالی انجمن بخواهید که دست از تهیه این صورتهای مالی تحریف آمیز بردارند و صورتهای مالی انجمن را نه بر مبنای اصول ساخته و پرداخته اذهان خود، بلکه بر مبنای اصول و رهنمودهای مقرر در استانداردهای حسابداری تهیه کنند. اینجانب متأسفانه نه در طول دوران عهده‌داری مسئولیت در انجمن (بعنوان دبیر شورایعالی و دبیر کل، طی سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰) و نه طی دو سال گذشته (بعنوان یکی از اعضای انجمن) تاکنون موفق نشده‌ام شورایعالی ادوار اخیر انجمن را مجاب کنم که دست از تهیه این صورتهای مالی تحریف آمیز و ادعای خلاف واقعیت و

۱- طبق بند ۱۶-۲ مفاهیم نظری گزارشگری مالی: «اگر قرار است اطلاعات بیانگر صادقانه معاملات و سایر رویدادها، بیکه مدعی بیان آنهاست باشد، لازم است که این اطلاعات براساس محتوا و واقعیت اقتصادی و نه صرفاً شکل قانونی آنها به حساب گرفته شود. محتوای معاملات و سایر رویدادها همواره با شکل قانونی آنها سازگار نیست.»

گمراه کننده کنترل انجمن بر PACT بردارند. به همین دلیل، در حال نگارش کتابی با عنوان **تقلب حسابی** هستم، که در قالب آن، جزئیات خیانت صورت گرفته (طی سالهای ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴) و این رسوایی بزرگ (شامل، دو دهه گزارشگری مالی تحریف آمیز توسط قدیمی ترین انجمن حرفه‌ای حسابداران ایران) و اقداماتی که شخصاً طی یک دهه گذشته در راستای افشای آن انجام داده‌ام، را بصورت یکجا و مفصل برای اطلاع اعضای انجمن و دیگر علاقه‌مندان تشریح خواهم کرد. به امید آنکه اگر در آینده افرادی درصدد برآمدند که جبران مافات کنند، بصورت یکجا به سوابق موضوع دسترسی داشته باشند. در همین ارتباط، متن نامه حاضر نیز بی‌کم و کاست (عیناً) در بخش نامه‌ها و گزارشهایی که یک دهه گذشته به ارکان و اشخاص مختلف انجمن ارسال کرده‌ام، درج خواهد شد. امیدوارم در زمان انتشار کتاب، دستکم جنابعالی و همکارانتان در مؤسسه حسابرسی بهراد مشار قدمی مؤثر در راستای جبران مافات برداشته باشید. در غیر اینصورت، در آینده به خوشبینی اینجانب درباره شما قضاوت نمیشود، و از شما در مقام بازرس و حسابرس انجمن طی یک دهه اخیر بعنوان متهمان این رسوایی بزرگ یاد خواهد شد.

محسن قاسمی

سه‌شنبه، ۲۹ فروردین ۱۴۰۲

رونوشت:

شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران - برای اطلاع
جناب آقای مجید روحانی‌نیا، رئیس محترم هیئت عالی انتظامی جامعه حسابداران رسمی ایران - برای اطلاع
جناب آقای سیدمحمد سعید خلیلی، رئیس محترم هیئت بدوی انتظامی جامعه حسابداران رسمی ایران - برای اطلاع
جناب آقای بابک پوربهرامی، عضو محترم هیئت مدیره و مدیر امور نظارت حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران - برای اطلاع
جناب آقای مهربان پروز، شریک و رئیس محترم هیئت مدیره مؤسسه بهراد مشار - برای اطلاع
سرکار خانم فریده شبرازی، شریک و عضو محترم هیئت مدیره مؤسسه بهراد مشار - برای اطلاع
جناب آقای مجیدرضا بیرجندی، شریک و عضو محترم هیئت مدیره مؤسسه بهراد مشار - برای اطلاع

پیوست: ارزیابی کنترل مشترک انجمن بر مشارکت خاص PACT (طبق توافقات مقرر در اساسنامه PACT بین شرکای خاص (انجمن و دانشگاه) و اصول و رهنمودهای استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸))

طبق مواد ۹ تا ۱۲ اساسنامه PACT عالیتترین رکن این موسسه هیئت امناء است. سه عضو هیئت امناء به انتخاب انجمن و دو عضو دیگر به انتخاب رئیس دانشگاه تعیین میشوند (مجموعاً پنج عضو). جلسات هیئت امناء با حداقل چهار عضو رسمیت میابد، و تصمیمات آنان حداقل با چهار رأی موافق به تصویب میرسد. بدین ترتیب، هیچیک از دو مالک PACT بر عالیتترین رکن راهبری این موسسه تسلط ندارند. بلکه طبق اصول و رهنمودهای مقرر در استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸) دو شریک این مؤسسه بطور جمعی توانایی هدایت فعالیتهای دارای تأثیر قابل ملاحظه بر بازده توافق (یعنی فعالیتهای مربوط^۲) را دارند. از اینرو، شرکای این مؤسسه آنرا بطور جمعی کنترل میکنند^۳؛ و همینطور که در ساز و کار تصمیم گیری در رکن هیئت امناء مشخص است، تصمیم گیری درباره فعالیتهای مربوط این واحد تجاری سرمایه پذیر مستلزم اجماع دو طرف (انجمن و دانشگاه) است.

طبق استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸): «الزام به اجماع به این معنی است که هر یک از طرفهای دارای کنترل مشترک بر توافق، بتواند از تصمیمات یکجانبه (درباره فعالیتهای مربوط) که بدون موافقت وی توسط هر یک از طرفهای دیگر یا گروهی از طرفها اتخاذ می شود، جلوگیری کند.»^۴

- ۱- طبق اصول و رهنمودهای مقرر در بندهای ۱۲ تا ۱۶ استاندارد حسابداری ۳۹ صورتهای مالی تلفیقی (مصوب ۱۳۹۸)
- ۲- طبق استاندارد فوق، فعالیتهای مربوط، فعالیتهای سرمایه پذیر است که اثر قابل ملاحظه ای بر بازده سرمایه پذیر دارد.
- ۳- طبق بند ۱۱ استاندارد حسابداری ۳۹ صورتهای مالی تلفیقی (مصوب ۱۳۹۸) نیز: «دو یا چند سرمایه گذار، در صورتی بطور جمعی بر سرمایه پذیر کنترل خواهند داشت که ملزم باشند برای هدایت فعالیتهای مربوط، با یکدیگر همکاری کنند. در این موارد، از آنجا که هیچیک از سرمایه گذاران نمیتوانند بدون همکاری دیگران، فعالیتهای مربوط را هدایت کنند، هیچیک از سرمایه گذاران به تنهایی بر سرمایه پذیر کنترل ندارند. هر سرمایه گذار، منافع خود در سرمایه پذیر را طبق استانداردهای حسابداری مربوط، از جمله استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸)، استاندارد حسابداری ۲۰ سرمایه گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص (تجدید نظر شده ۱۳۹۸) یا استاندارد حسابداری ۱۵ حسابداری سرمایه گذاریها به حساب منظور میکند.»

۴- بند ۹. پیوست ب رهنمود بکارگیری استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸)

لزوم به اجماع نه تنها در ساز و کار تصمیم گیری در رکن هیئت امناء، بلکه در ساز و کار مقرر برای انتصاب مدیر اجرایی PACT (که در جایگاه مدیرعامل این مؤسسه است)^۱؛ و همچنین، ساز و کار مقرر برای امضاء کلیه اسناد مالی تعهد آور و قراردادهای و اسناد و اوراق بانکی (از قبیل چک، سفته و برات)^۲ نیز بوضوح مشهود است؛ و همگی، مؤید لزوم اجماع در تصمیم گیریهای درباره فعالیت‌های مربوط این واحد تجاری سرمایه پذیر (PACT) است. از اینرو، با توجه به مفاد اساسنامه PACT که در حکم قرارداد مکتوب بین دو طرف این توافق است؛ در رعایت اصول و رهنمودهای مقرر در استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸) انجمن و دانشگاه به عنوان دو طرف دخیل در این مشارکت بر آن کنترل مشترک دارند. و همانطور که در متن نامه نیز ذکر شد؛ با توجه به اینکه این مشارکت از طریق یک شخصیت جداگانه (PACT) سازماندهی شده است، و طرفهای دارای کنترل مشترک (انجمن و دانشگاه) نیز نسبت به خالص داراییهای مشارکت از حق برخوردارند؛ طبق اصول مقرر در استاندارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸) این مشارکت از نوع مشارکت خاص است، و طبق بند ۲۵ استاندارد مذکور، انجمن (به عنوان شریک خاص) باید منافع خود در این مشارکت خاص را به عنوان سرمایه گذاری شناسایی کند و حسابداری آن را طبق استاندارد حسابداری ۲۰ سرمایه گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتها خاص (تجدیدنظرشده ۱۳۹۸)، با استفاده از روش ارزش ویژه انجام دهد.

در اینجا توجه به یک نکته ظریف - بمنظور رفع شبهه احتمالی وجود کنترل دانشگاه بر PACT - ضرورت دارد. طبق مواد ۱۰، ۱۳، و ۱۴ اساسنامه PACT، حق رأی متعلق به دانشگاه صنعت نفت (مالک ۴۹ درصد از سهم شرکت PACT^۳) توسط رئیس دانشگاه قابل اعمال است. یعنی، طبق اساسنامه

۱- طبق ماده ۱۸ اساسنامه، مدیر اجرایی PACT توسط شورایی عالی انجمن پیشنهاد میشود، با رأی اکثریت شورای مدیریت PACT (که در کنترل دانشگاه است) و با حکم رئیس شورای مدیریت (که منتخب رئیس دانشگاه است) منصوب میشود.

۲- طبق ماده ۲۲ اساسنامه، کلیه اسناد مالی تعهد آور و قراردادهای و اسناد و اوراق بانکی (از قبیل چک، سفته و برات) با دو امضاء شامل امضاء یک نفر عضو شورای مدیریت منتخب دانشگاه و امضاء یک نفر عضو شورای مدیریت منتخب انجمن مهور به مهر موسسه اعتبار خواهد داشت.

۳- دانشگاه صنعت نفت بدون حتی یک ریال سرمایه گذاری مالک ۴۹ درصد از سهم شرکت PACT شده است. شورایی عالی انجمن در سال ۱۳۸۴ (یکسال پس از تأسیس PACT با مالکیت ۱۰۰ درصدی انجمن) بدون اخذ مجوز از اعضای انجمن (مجمع اعضاء)، بطور غیرقانونی، ۴۹ درصد از سهم شرکت متعلق به انجمن را به دانشگاه صنعت نفت هبه کرد!!! از آنجا که امور آموزشی، راهبردی ترین فعالیت انجمن در آن زمان (و دستکم طی دو دهه پیش از آن) محسوب میشد، شورایی عالی انجمن به هیچ وجه اختیار این اهدای غیرقانونی و غیرعقلانی را نداشت. از اینرو، این حق برای هر یک از اعضاء انجمن محفوظ است که از طریق مراجع قانونی نسبت به پیگرد قضائی این موضوع اقدام کند.

PACT، تصمیم‌گیری دربارهٔ امور مربوط به **PACT** نیاز به اخذ مصوبه از عالیترین رکن دانشگاه (یعنی، هیئت امناء دانشگاه) ندارد؛ و حتی راهبردی‌ترین تصمیمات نیز صرفاً با رأی رئیس دانشگاه نافذ است^۱. شبههٔ احتمالی کنترل دانشگاه بر **PACT** زمانی ممکنست قوت بگیرد، که از اختیارات شگفت‌آور مقرر در اساسنامهٔ **PACT** برای رئیس دانشگاه اطلاع یابیم.

طبق مادهٔ ۱۳ اساسنامهٔ **PACT** این موسسه توسط یک شورای مدیریت شش عضوی (!) (که در جایگاه هیئت مدیره این موسسه است) اداره میشود. سه عضو شورای مدیریت منتخب رئیس دانشگاه (نه منتخب دانشگاه) و سه عضو دیگر آن منتخب شورایی عالی انجمن هستند. رئیس شورا از بین اعضای شورا و با رأی اکثریت آنان انتخاب میشود (مادهٔ ۱۴ اساسنامه)، و چنانچه اکثریت آراء حاصل نشود (که بدلیل زوج بودن تعداد اعضاء هیچگاه حاصل نخواهد شد!) رأی رئیس هیئت امناء (که طبق مادهٔ ۱۰ اساسنامه همواره رئیس دانشگاه است) تعیین‌کننده است. از آن پس نیز، در همهٔ تصمیمات شورای مدیریت چنانچه اکثریت آراء حاصل نشود (که بدلیل زوج بودن تعداد اعضاء هیچگاه حاصل نخواهد شد!) رأی رئیس شورا (که عملاً منتخب رئیس دانشگاه است) تعیین‌کننده است! به بیان دیگر، طبق اساسنامهٔ خارق‌العادهٔ **PACT** (که لگهٔ ننگی در تاریخ پنجاه‌سالهٔ انجمن، و شالودهٔ اجرای طرح خیانت مذکور در نامه است)، در زمان تأسیس **PACT** (در روز چهارشنبه، ۲۱ بهمن ۱۳۸۳) که ۱۰۰ درصد مالکیت آن متعلق به انجمن بود و هنوز ۴۹ درصد سهم‌الشرکه بصورت غیرقانونی و غیرعقلانی به دانشگاه صنعت نفت هبه شده بود؛ کنترل رکن اداری **PACT** (شورای مدیریت) عملاً به رئیس دانشگاه صنعت نفت واگذار شده است!!! ولی همانطور که در صدر این پیوست نیز تشریح شد؛ با توجه به ساز و کار تصمیم‌گیری در هیئت امناء، ساز و کار مقرر برای انتخاب و انتصاب مدیر اجرایی، و ساز و کار مقرر برای امضای اسناد مالی تعهد آور و قراردادهای اسناد و اوراق بانکی، که همگی مؤید لزوم اجماع در تصمیم‌گیریهای دربارهٔ فعالیتهای مربوط این واحد تجاری سرمایه‌پذیر (**PACT**) است؛ دانشگاه نیز همانند انجمن بر **PACT** کنترل ندارد، و هر دو شریک، در رعایت اصول و رهنمودهای مقرر در استنادارد حسابداری ۴۰ مشارکتها (مصوب ۱۳۹۸) به عنوان دو طرف دخیل در این مشارکت بر آن کنترل مشترک دارند.

۱- این ترفند (حُقه) کلیدی‌ترین بخش از اجرای طرح خیانت مذکور در نامه است؛ و از بدو تأسیس **PACT** تاکنون (و تا آینده نامعلوم) موجب تسلط محفلی بر **PACT** شده است. توضیحات بیشتر در این ارتباط در کتاب **تغلب حسابی** (در حال نگارش) ارائه خواهد شد.